

รูปแบบสวนในบ้านในสหพันธรัฐมาเลเซีย ระหว่างปี พ.ศ.2543 - ปี พ.ศ.2557 Malaysian Home Garden Styles and Elements during 2000 – 2014

พุทธรักษ์ แสงทอง¹ และศศิยา ศิริพานิช^{1,2}
Puttarak Sangthong¹ and Sasiya Siriphanich^{1,2}

Abstract

Malaysian home garden styles during 2000-2014 was observed and analyzed by collecting pictures and information from Impiana Magazine, the well-known home and garden magazine in Malaysia. Garden styles and garden elements including hardscape and softscape were classified throughout the 14 years period. The results showed that during 2000 – 2010 the three most popular styles were Balinese, Decorator and Tropical gardens, but after 2010 modern garden gained more popularity until 2014. Regarding garden elements, those that were flexible in function and aesthetics were mostly used, such as lighting, stepping stones, and water. The most popular plant materials used were grass, *Plumeria* sp., *Asplenium nidus* L., *Calathea lutea*, *Heliconia* sp., *Rhapis excelsa*, *Crinum asiaticum*, *Nephrolepis cordifolia*, *Bougainvillea* sp. and *Sansevieria trifasciata*, which were typical to tropical gone.

Keywords: Home landscape, garden hardscape, softscape

¹ โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา สาขาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Interdisciplinary Graduate Program, Landscape Architecture, Faculty of Graduate School, Kasetsart University, Bangkok 10900, Thailand

² ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900.

Department of Horticulture, Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Bangkok 10900, Thailand.

รับเรื่อง : มีนาคม 2559

รับตีพิมพ์ : พฤษภาคม 2559

*Corresponding author : agrsasi@ku.ac.th

บทคัดย่อ

ศึกษาการจัดสวนในบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซียช่วงปี พ.ศ. 2543-2557 จากนิตยสาร Impiana ซึ่งเป็นนิตยสารที่มีรูปภาพและบทความเกี่ยวกับการตกแต่งบ้านและสวน ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในสหพันธรัฐมาเลเซีย โดยรวบรวมข้อมูลจากบทความและรูปภาพในแต่ละปี จำแนกรูปแบบสวน องค์กรประกอบสวน ทั้งพื้นผิวแข็ง และพืชพันธุ์ที่ใช้ในสวนตลอดระยะเวลา 14 ปี พบว่า รูปแบบสวนที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือ สวนบาหลี่ สวนหย่อม และสวนทรอปิคัลอย่างต่อเนื่อง จนถึงช่วง 5 ปีหลังสวนรูปแบบสมัยใหม่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องแทน องค์กรประกอบสวนที่มีความยืดหยุ่นทั้งในด้านการใช้งาน และความสวยงามถูกนำมาใช้เป็นองค์ประกอบในสวนมากเป็นอันดับต้น ๆ เช่น ไฟ แผ่นทางเดิน และน้ำยังคงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสวนในประเทศเขตเมืองร้อน พรรณไม้ที่ได้รับความนิยมสูงสุดได้แก่ หญ้า ลั่นทม เฟิร์นข้าหลวงหลังลาย ชิการ์ฟลาวเวอร์ ก้ามกุ้ง จิ้ง กล้วยปลิง เฟื่องฟ้า เฟิร์นใบมะขาม และลิ้นมังกร เป็นกลุ่มพรรณไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีในภูมิอากาศเขตร้อนชื้น

คำสำคัญ: ภูมิทัศน์ในบ้าน องค์กรประกอบพื้นผิวแข็ง พื้นผิวอ่อน

คำนำ

ในปี พ.ศ. 2558 กลุ่มประเทศในเขตอาเซียนจะรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ที่เรียกว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC (ASEAN Economic Community) โดยประเทศไทยจะเข้าร่วมกลุ่มพร้อมกับประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 9 ประเทศ ซึ่งได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เวียดนาม สหพันธรัฐมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา และบรูไน โดยมีข้อตกลงที่กลุ่มสมาชิกอาเซียนยอมรับร่วมกันเรื่องคุณสมบัติหรือมาตรฐานในแต่ละวิชาชีพ (Mutual Recognition Arrangement: MRA) อยู่ด้วย ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพแรงงานผู้มีความเชี่ยวชาญ หรือผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียนได้อย่างเสรี เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน และยังเพิ่มอำนาจต่อรองทาง

เศรษฐกิจกับประเทศคู่ค้าได้มากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นตลาดและเป็นฐานการผลิตเดียวกันในภูมิภาคอาเซียน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาคอาเซียนให้เป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก (Anonymous, 2012) ทั้งนี้ สาขาวิชาชีพสถาปัตยกรรม เป็นหนึ่งในหลาย ๆ อาชีพที่จะมีการเปิดเสรีอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ด้วยเช่นกัน ดังนั้นประเทศไทยจะมีพันธมิตรและคู่แข่งในสาขาวิชาชีพสถาปัตยกรรมเพิ่มขึ้น จึงเป็นโอกาสที่นักวิชาชีพสถาปัตยกรรมจะได้พันธมิตรวิชาชีพเดียวกันในภูมิภาคในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ เทคโนโลยี รวมถึงการร่วมทุนและในขณะเดียวกันทุกสาขาวิชาชีพที่ถูกกำหนดต้องปรับตัวพัฒนาวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญต่าง ๆ เพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาอาเชียน รวมถึงการเข้าใจเรื่องสังคมและคนอาเซียน เพื่อให้

สามารถนำไปใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้อย่างสูงสุด (Vichiennoi, 2013) โดยสาขาวิชาชีพภูมิสถาปัตย์-กรรมก็อยู่ในกลุ่มของสาขาวิชาชีพสถาปัตยกรรม จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ ของประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยเช่นกัน ซึ่งการศึกษาการจัดสวนของประเทศในกลุ่มอาเซียน จะทำให้มีองค์ความรู้ในด้านการภูมิสถาปัตย์กรรมของประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มเติมมากขึ้น

สหพันธรัฐมาเลเซีย เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติ จึงน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่ารูปแบบของการจัดสวนบ้านในประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเชื้อชาตินี้จะนำไปในทิศทางใด และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับภูมิสถาปนิกหรือนักจัดสวนใช้ในการทำความเข้าใจพื้นฐานในการจัดสวนในบ้านและความนิยมในการจัดสวนของสหพันธรัฐมาเลเซียต่อไปในยุค AEC

อุปกรณ์และวิธีการ

ตรวจเอกสารจากหนังสือ วารสาร งานวิจัย และสื่อต่าง ๆ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของประเทศมาเลเซียในด้านภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม ความเชื่อ และรูปแบบสวนแบบต่าง ๆ ได้แก่ สวนแบบธรรมชาติ สวนอิสลาม สวนจีน สวนญี่ปุ่น สวนไทย สวนบาห์ลี สวนยุโรป สวนอังกฤษ สวนคลาสสิก

สวนโมรอกโค สวนเมดิเตอร์เรเนียน สวนทรอปิคัล สวนสมัยใหม่ สวนหย่อม สวนหิน สวนภายในอาคาร สวนแนวตั้ง สวนบนดาดฟ้า สวนกรวด สวนแขวน สวนกระถาง สวนสไตล์คอนเทมโพรารี สวนในห้องน้ำ เพื่อนำใช้ในการจำแนกรูปแบบสวนที่พบ กระบวนการและขั้นตอนการเก็บข้อมูลใช้วิธีตรวจเอกสารและบันทึกภาพถ่ายจากนิตยสารรายเดือนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดตกแต่งบ้านและตกแต่งสวนที่ได้รับความนิยมในสหพันธรัฐมาเลเซีย คือ นิตยสาร Impiana เริ่มจัดพิมพ์ครั้งแรกในสหพันธรัฐมาเลเซียเมื่อปี พ.ศ. 2533 และผลิตต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากห้องสมุด International Islamic University Malaysia ซึ่งตั้งอยู่ในรัฐสลังงอร์ กรุงกัวลาลัมเปอร์ โดยช่วงเวลาที่ศึกษาคือ ช่วงเวลาที่สามารถสืบค้นข้อมูลย้อนหลังให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งช่วงเวลาที่สามารถหาข้อมูลได้คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 – 2557 ยกเว้นปี พ.ศ. 2555 เป็นจำนวนทั้งหมด 156 เล่ม จากนั้น

1. บันทึกภาพสวนจากนิตยสาร โดยเลือกเฉพาะสวนในบ้านเท่านั้น
2. จำแนกประเภท รูปแบบสวน ทั้งพื้นผิวแข็ง (hardscape) และพื้นผิวอ่อน (softscape) ที่พบในภาพถ่ายสวนแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 – 2557 รวมเวลา 14 ปี นับจำนวนองค์ประกอบในแต่ละประเภทโดยไม่นับซ้ำคำนวณโดยใช้คาร์้อยละ ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนนับรูปแบบสวน/ จำนวนนับองค์ประกอบสวน/ จำนวนนับวัสดุพืชพันธุ์}}{\text{ที่พบทั้งหมด 14 ปี}} \times 100 = \text{คาร์้อยละ}$$

3. สรุปข้อมูลโดยเรียงลำดับค่าร้อยละของแต่ละประเภท จากที่พบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

ผลและวิจารณ์

จากการนับจำนวนข้อมูลจากนิตยสาร Impiana เพื่อศึกษารูปแบบและองค์ประกอบที่ใช้ในการจัดสวนนั้นสามารถแบ่งผลการศึกษากออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้คือ

1. รูปแบบการจัดสวนบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซีย

จากภาพที่ 1 รูปแบบสวนบ้านที่พบในสหพันธรัฐมาเลเซียมีทั้งหมด 12 แบบได้แก่ สวนบาหลี่ สวนหย่อม สวนทรอปิคัล สวนร่วมสมัย สวนทรอปิคัลโมเดิร์น สวนธรรมชาติ สวนในอาคาร สวนสมัยใหม่ สวนยุโรป สวนเซน สวนดาดฟ้าและสวนในหอน้ำ เมื่อนำค่าร้อยละที่ได้มาเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า

1. กลุ่มที่พบมากและพบต่อเนื่อง 7 – 13 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 50 – 100 เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ประกอบด้วย สวนบาหลี่ สวนหย่อม สวนทรอปิคัล และสวนร่วมสมัย

2. กลุ่มที่พบน้อย 1 – 6 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 1 – 49 เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดประกอบด้วย สวนทรอปิคัลโมเดิร์น สวนธรรมชาติ สวนในอาคาร สวนสมัยใหม่ สวนยุโรป สวนเซน สวนดาดฟ้า และสวนในหอน้ำ

สวนบาหลี่พบมากเป็นอันดับที่หนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 71 โดยสวนบาหลี่พบต่อเนื่องตั้งแต่

ปี พ.ศ. 2543 – 2553 สวนหย่อมพบมากเป็นอันดับที่สอง คิดเป็นร้อยละ 64 สวนทรอปิคัลและสวนร่วมสมัยพบมากเป็นอันดับที่สาม คิดเป็นร้อยละ 50 ตามลำดับ โดยสวนที่พบเป็นอันดับสุดท้ายคิดเป็นร้อยละ 14 ได้แก่ สวนเซน สวนดาดฟ้า และสวนในหอน้ำ

เป็นที่น่าสังเกตในช่วง 5 ปีหลังคือปี พ.ศ. 2553 – 2557 พบสวนทรอปิคัลโมเดิร์นอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 43 ซึ่งน่าจะเป็นไปตามกระแสนิยมในโลกยุคปัจจุบันโดยคำว่า "โมเดิร์นสไตล์" เป็นคำที่ใช้จำกัดความงานศิลปะในยุคต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งลักษณะของสวนจะเน้นความเรียบง่าย ใช้องค์ประกอบที่มีรูปทรงเรขาคณิต นิยมที่จะเลือกใช้วัสดุที่ทันสมัย โดยชนิดของต้นไม้ยังคงใช้พันธุ์ไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีในเขตร้อนชื้น แต่จะลดความหลากหลายลง เน้นไปในพวกที่มีรูปทรงชัดเจน (Petyim and Siriwetchadarak, 2006)

การจัดสวนบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซียตลอดระยะเวลาที่ศึกษาไม่พบสวนแนวตั้งถึงแม้ว่า แพทริค บลองซ์ นักพฤกษศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ซึ่งประสบความสำเร็จกับการทำสวนแนวตั้ง เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2539 และนับแต่นั้นเป็นต้นมา สวนแนวตั้งก็เป็นเริ่มที่รู้จักและค่อยพัฒนารูปแบบมากขึ้น จนเป็นที่นิยมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (Urban, 2014) ซึ่งช่วงเวลาของการทำวิจัยชิ้นนี้นั้น ถือได้ว่าเป็นช่วงที่สวนแนวตั้งกำลังได้รับความนิยมในหลายประเทศ ทั้งนี้อาจพบใน อาคารสำนักงาน ศูนย์การค้า คอนโดมิเนียม หรือบริเวณที่มีพื้นที่จำกัด ซึ่งยังไม่อยู่ในขอบเขตการศึกษานี้ โดยอาจเป็นหัวข้อวิจัยต่อไปในอนาคต

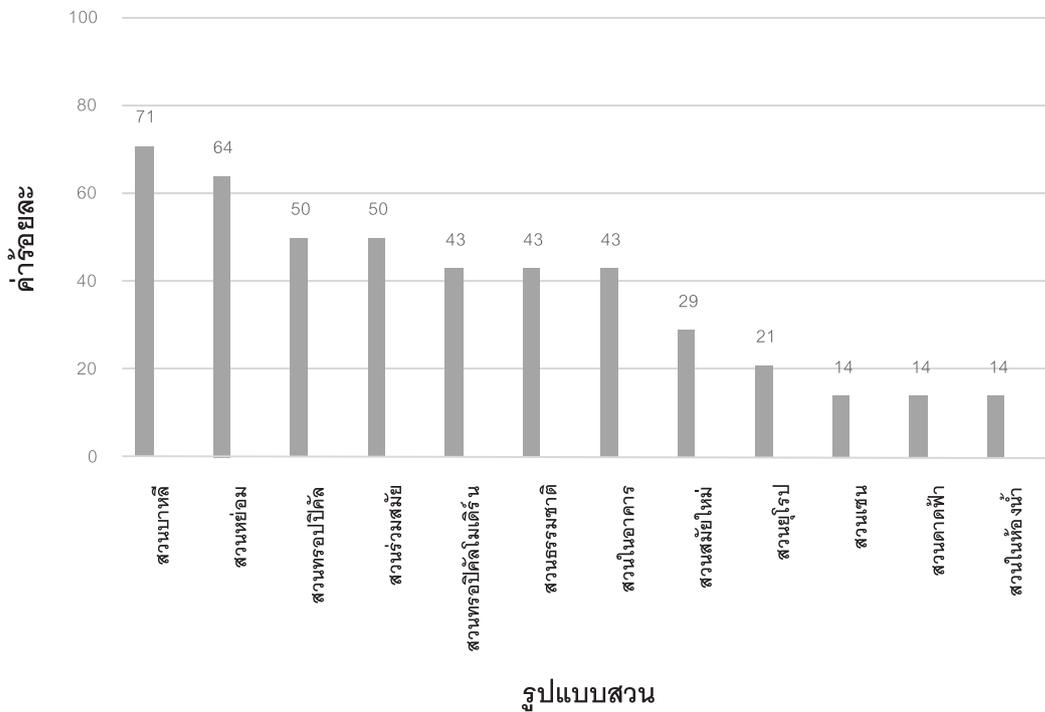

Figure 1 Home garden styles found in Federation of Malaysia during 2000-2014

2. องค์ประกอบสวนที่พบในการจัด

สวนบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซีย

จาก Figure 2 พบว่า องค์ประกอบภายในสวนบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซียในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2557 มีทั้งหมด 22 ชนิด ได้แก่ ไฟ แก้วอิสนาม ม้านั่ง โอง แผ่นทางเดิน รูปปั้น พื้นโรยกรวด บ่อน้ำ บ่อปลาการ์พ ระแนงไม้เลื้อย สระว่ายน้ำ พื้นไม้ระแนง อ่างน้ำล้น ศาลา อ่างบัว ผ่น้ำน้ำตก น้ำตก น้ำตกสมัยใหม่ บ่อบัว ชิงช้า กระถางประดับ และตะเกียงบาหลี่ สามารถสรุปออกเป็นสามกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้คือ

1. กลุ่มที่นิยมมากที่สุด 12 - 14 ครั้ง/ปี หรือ ร้อยละ 81 - 100 เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ประกอบด้วย ไฟ แก้วอิสนาม ม้านั่ง โอง แผ่นทางเดิน รูปปั้น พื้นโรยกรวด และบ่อน้ำ

2. กลุ่มที่นิยมมาก 9 - 11 ครั้ง/ปี หรือ ร้อยละ 61 - 80 เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ประกอบด้วย บ่อปลา ระแนงไม้เลื้อย สระว่ายน้ำ และพื้นไม้ระแนง

3. กลุ่มที่นิยมปานกลาง 6 - 8 ครั้ง/ปี หรือ ร้อยละ 41 - 60 เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ประกอบด้วย น้ำล้น ศาลา อ่างบัว และผ่น้ำน้ำตก

4. กลุ่มที่นิยมน้อย 3 - 5 ครั้ง/ปี หรือ ร้อยละ 21 - 40 เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ประกอบด้วย น้ำตก บ่อบัว ชิงช้า กระถางประดับ และตะเกียงบาหลี่

องค์ประกอบสวนที่พบในสวนบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซีย สามารถแบ่งเป็นกลุ่มตามประโยชน์ใช้สอยได้เป็น 2 กลุ่มคือ

1. องค์ประกอบสวนที่ใช้เพื่อการใช้งาน ได้แก่ พื้นโรยกรวด แผ่นทางเดิน ม้านั่ง สระว่ายน้ำ ไฟ ระแนงไม้เลื้อย ศาลา เก้าอี้สนาม ชิงช้า องค์ประกอบสวนเหล่านี้ได้ถูกออกแบบให้เกิดความกลมกลืนและสวยงาม เพื่อให้เข้ากับรูปแบบสวนแต่ละชนิดด้วย

2. องค์ประกอบสวนที่ใช้เพื่อประโยชน์ในเรื่องความสวยงาม ได้แก่ บ่อน้ำพุ บ่อบัว โถงบ่อน้ำ น้ำตก บ่อปลาการ์พ รูปปั้น ผ่น้ำตก บ่อน้ำล้น กระจ่างประดับ อ่างบัว น้ำตกสมัยใหม่ และตะเกียงบาหลี่

ไฟถูกใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดสวนบ้านมากถึงร้อยละ 100 ทั้งนี้เนื่องจากไฟไม่ได้เป็นสิ่งที่ให้ความสว่างเพียงอย่างเดียวแต่ยังสามารถให้ประโยชน์ด้านการใช้งานอื่น ๆ ด้วย เช่น ใช้เป็นสัญลักษณ์ภายใน สวน ใช้สร้างจุดเด่นให้กับองค์ประกอบภายในสวน ในเวลากลางวันจะให้ความรู้สึกอย่างหนึ่ง แต่ในเวลากลางคืน ก็สามารถสร้างความรู้สึกที่แตกต่างไปอีกแบบหนึ่ง เป็นต้น ปัจจุบันมีการออกแบบโคมไฟหรือหลอดไฟสำหรับใช้ภายนอกอย่างหลากหลาย ซึ่งสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ให้กับนักออกแบบ ในการนำไปใช้เป็นองค์ประกอบในสวนและเพิ่มลูกเล่นใหม่ให้กับสวนได้ (Petyim and Siriwetchadarak, 2006)

แผ่นทางเดินเป็นองค์ประกอบในการจัดสวนบ้าน ที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสหพันธรัฐมาเลเซียด้วยเช่นกัน ทั้งนี้มาจากรัฐมาเลเซียเป็นประเทศที่มีฝนตกชุก จำเป็นต้องมีพื้นแข็งเพื่อสะดวกในการเดิน แผ่นทางเดินเท้า นอกจากเป็นองค์ประกอบสวนที่ใช้ในงานเพื่อเชื่อมต่อพื้นที่จากตัวบ้านไปยังสวน หรือจากสวนไปยังส่วนพื้นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ ภายในบ้านแล้วยังใช้แบ่งแยกการใช้งาน ไม่ให้

ปะปนกับส่วนที่เป็นพื้นผิวอ่อนนุ่ม เช่น ผู้ใช้งานสวนไม่ต้องลงไปเดินบนสนามหญ้า ซึ่งอาจเป็นเหตุให้หญ้าตาย ทำให้สวนเกิดความเสียหายได้ นอกจากนี้แผ่นทางเดินยังเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สร้างความสวยงามให้กับสวนด้วย โดยวัสดุสำหรับที่นำมาใช้ทำแผ่นทางเดินนั้นมีหลากหลายชนิดให้เลือกใช้ เช่น แผ่นหินทราย แผ่นปูนซีเมนต์ แผ่นกรวดล้างหรือทรายล้าง เป็นต้น ซึ่งสะดวกสบายในการใช้งาน สามารถโยกย้ายหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบ ได้เองโดยเจ้าของบ้าน และราคาไม่แพง

องค์ประกอบสวนที่เกี่ยวข้องกับน้ำ ได้รับความนิยมน้อยลงมากในสหพันธรัฐมาเลเซีย โดยมีการใช้งานในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น บ่อน้ำ บ่อปลาการ์พ สระว่ายน้ำ น้ำตก เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากน้ำเป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจแก่มนุษย์ คนมักจะชอบอยู่ใกล้กับน้ำ ชอบพักผ่อนบริเวณที่มีน้ำ เพราะอากาศบริเวณนั้นเย็น ชุ่มชื้น ชอบที่จะสัมผัสกับน้ำ เล่นน้ำ ว่ายน้ำ ตกปลา หรือแม้กระทั่งการฟังเสียงของน้ำตก ฟังเสียงน้ำไหล ก็สามารถสร้างความผ่อนคลายให้กับผู้คน ให้ความเพลิดเพลิน ก่อเกิดจินตนาการ โดยการใช้น้ำเป็นองค์ประกอบสวนในรูปแบบต่าง ๆ จะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น น้ำพุกับกลุ่มพันธุ์ไม้ให้ความรู้สึกที่กลับที่แผ่ไปด้วยความงาม ลำธารน้ำไหลให้ความสดชื่นเยือกเย็น หรือน้ำนิ่ง ๆ ในอ่างน้ำ หรือบ่อน้ำจะให้ความเงียบสงบและเยือกเย็น เป็นต้น (Muchjajib, 1994) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของโกสิต อีสริยวงศ์ (Moore, 1980 cited in Isaryawongse, 2003) กล่าวไว้ว่า “น้ำเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้สึกมากมายของมนุษย์ ทั้งอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลง แรงบันดาลใจ ความสงบ ความกว้างขวางอย่างหาที่เปรียบไม่ได้ การเกิดใหม่ การ

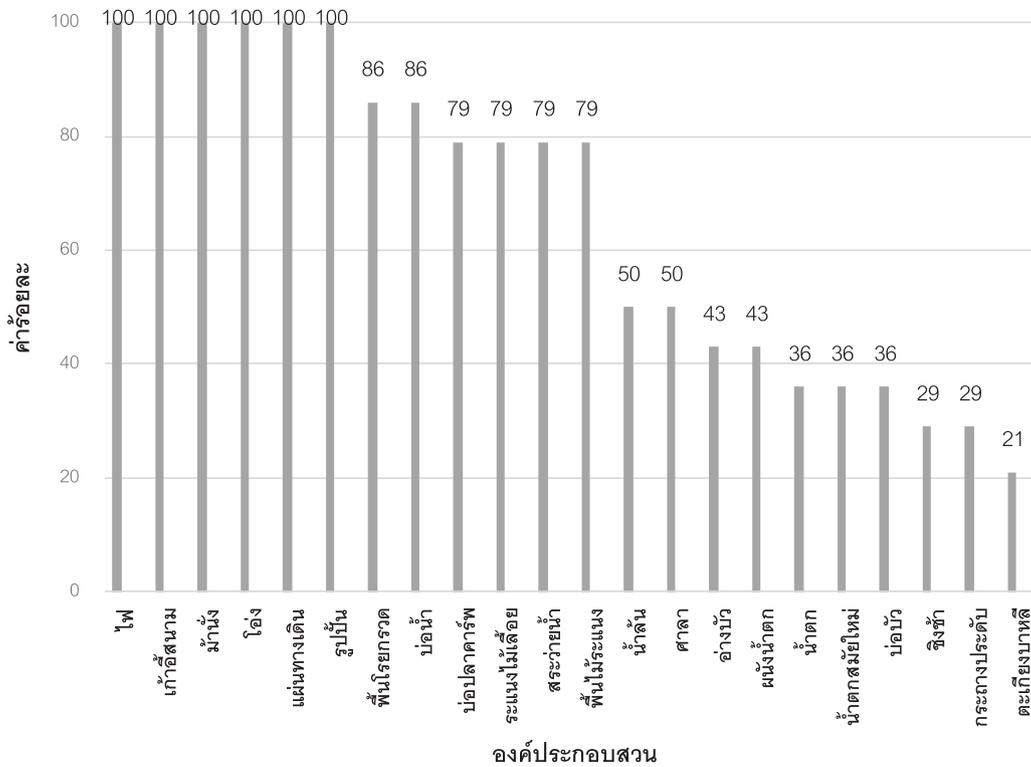

Figure 2 Home garden elements in Federation of Malaysia during 2000-2014

มีชีวิตอยู่ ความร่าเริงและรวมถึงความรู้สึกที่ซ่อนเร้น หวาดระแวง ความกังวล” นอกจากนี้ยังเป็นองค์ประกอบ ทางภูมิสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับประเทศที่เป็นเมืองร้อน ช่วยลดอุณหภูมิและสร้างความสดชื่น (Jantarangsee, 2009)

3. จำแนกชนิดพันธุ์พืชที่พบในการจัดสวนบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซีย

จาก Figure 3 สรุปผลของชนิดพืชพันธุ์ที่พบมากที่สุดตั้งแต่ ร้อยละ 70 จนถึง ร้อยละ 100 โดย พบหญ้า ร้อยละ 100 เฟิร์น ข้าหลวงหลังลาย ร้อยละ 93 ชิการ์ฟลาวเวอร์ ปาล์มจีบและลั่นทม ร้อยละ 86 ก้ามกุ้ง จิ้ง จันทน์ผา พลับพลึง เฟิร์นใบมะขาม เฟื่องฟ้า ลั่นมังกะ และหมากแดงร้อยละ 79 และไผ่เลี้ยงร้อยละ 71 (Figure 3)

ต้นไม้ที่พบบนมาร้อยละ 70 – 100 ในการนำมาจัดสวนบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซียตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 – 2557 จำแนกออกเป็นชนิดต้นไม้ตามหลักการใช้งานทางภูมิสถาปัตยกรรมประกอบไปด้วย ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน ปาล์ม ไม้เลื้อย และไม้น้ำ ดังตารางที่ 1 โดยในกลุ่มที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ประกอบด้วย

1. ไม้ยืนต้น ได้แก่ ลั่นทม จันทน์ผาและไผ่เลี้ยง
2. ไม้พุ่ม ได้แก่ เฟิร์น ข้าหลวงหลังลาย ชิการ์ฟลาวเวอร์ ก้ามกุ้ง จิ้ง พลับพลึง เฟิร์นใบมะขาม เฟื่องฟ้า และลั่นมังกะ
3. ไม้คลุมดิน ได้แก่ หญ้า
4. ปาล์ม ได้แก่ ปาล์มจีบและหมากแดง

โดยภาพรวมของพืชพันธุ์ที่พบในการจัดสวนในบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซียนั้น มีความหลากหลายในการใช้งานด้านภูมิสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ไม้ที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่เขตร้อนชื้น ซึ่งเป็นสภาพภูมิอากาศของสหพันธรัฐมาเลเซีย สำหรับกลุ่มต้นไม้ที่ไม่ได้รับความนิยมน้อย น่าจะเป็นผลมาจากความชอบส่วนบุคคลของเจ้าของบ้าน และเป็นต้นไม้ที่เหมาะสมกับรูปแบบสวนที่เลือกจัดในสวนบ้าน

สนามหญ้าเป็นองค์ประกอบสวนที่พบในการจัดสวนบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซียมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยชนิดหญ้าที่ใช้ทำสนามหญ้าคือ หญ้าขนาดเล็ก หญ้าญี่ปุ่น และหญ้ามาเลเซียสำหรับพื้นที่ร่ม

การศึกษารูปแบบของสวนองค์ประกอบ

และพืชพรรณที่ใช้ในการจัดสวนในบ้านของสหพันธรัฐมาเลเซีย ในงานวิจัยชิ้นนี้ใช้ภาพในนิตยสารมาเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งเปรียบเทียบส่วนตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของการดำรงชีวิตของประชากรในสหพันธรัฐมาเลเซียในช่วงปีนั้น ๆ ผลการศึกษาจึงเป็นการมองภาพรวมของสวนบ้านที่สื่อสารผ่านภาพถ่ายทางนิตยสารเท่านั้น นักวิจัยยังไม่สามารถสรุปได้ว่าการขาดหายไปของรูปแบบหรือองค์ประกอบสวนบางอย่างจะหมายความว่าสหพันธรัฐมาเลเซียไม่มีรูปแบบหรือองค์ประกอบสวนดังกล่าวได้ เนื่องจากยังมีบ้านที่ไม่ได้ลงในนิตยสารอาจมีรูปแบบหรือองค์ประกอบสวนเหล่านั้นก็เป็นได้ หากมีการศึกษาจากนิตยสารฉบับอื่นเพิ่มเติม อาจทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น

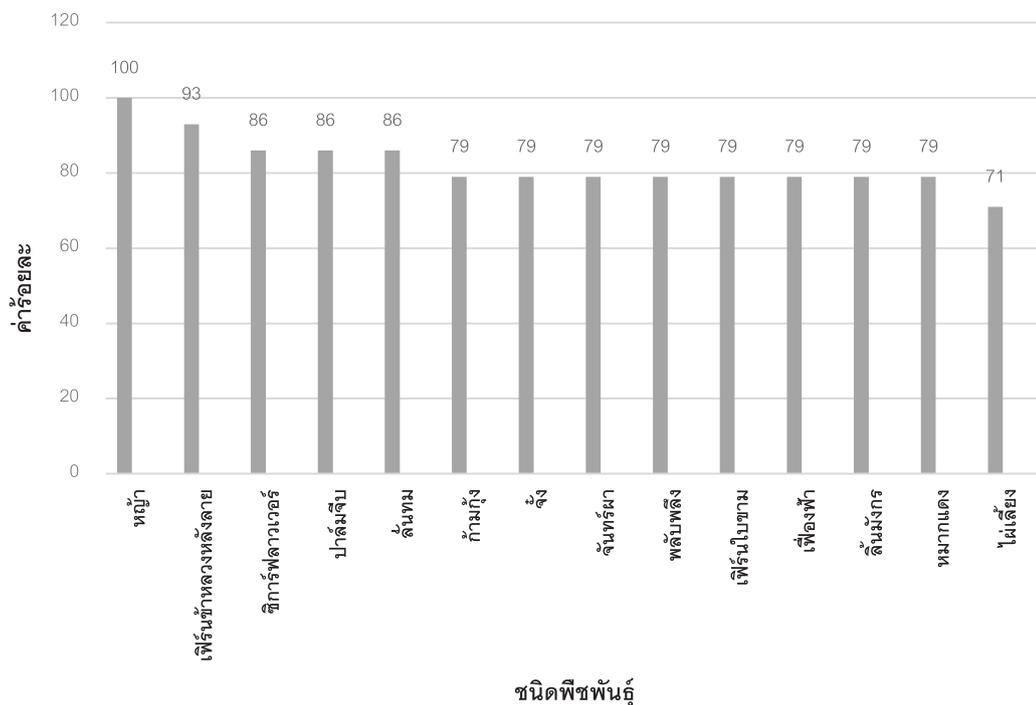

Figure 3 Graph of most popular plant material grouping (70-100%) in Federation of Malaysia during 2000-2014

สรุป

รูปแบบสวนในบ้านในสหพันธรัฐมาเลเซียระหว่างปี พ.ศ. 2543-2557 พบรูปแบบสวนที่นิยมมากที่สุด คือ สวนบาหลี่ สวนหย่อม สวนทรอปิคัล และสวนร่วมสมัย องค์ประกอบสวนที่พบสูงสุด คือ ไฟ แก้วสีนาม ม้านั่ง โถง แผ่นทางเดินและรูปปั้น ทั้งนี้พบ พื้นโรยกรวด บ่อน้ำ บ่อปลาการ์พ ระแนงไม้เลื้อย สระว่ายน้ำ และพื้นไม้ระแนง เป็นอันดับรองลงมา โดยมีการใช้องค์ประกอบสวนที่เกี่ยวกับน้ำในหลากหลายรูปแบบ เช่น น้ำตก บ่อน้ำ บ่อปลาการ์พ หรืออ่างบัว ส่วนต้นไม้ที่นิยมมากที่สุด คือ กล้วย้า ลั่นทม จันทน์ผา ใผ่เลี้ยง เฟิร์น ข่าหลวงหลังลาย ซิการ์ฟลาวเวอร์ ก้ามกุ้ง จิ้ง พลับพลึง เฟิร์นใบมะขาม เฟื่องฟ้า ลั่นมังกร ปาล์มจีบ และหมากแดง

เอกสารอ้างอิง

Anonymous. 2012. Strengths and Weakness Point of the countries in AEC. (Online). <http://www.thai-aec.com/140>. 15 October 2014. (in Thai)

Isaryawongse, K. 2003. Water in thai landscape architect. Thesis of landscape. M.S. thesis. Chulalongkorn University. Bangkok. (in Thai)

Jantarangsee, A. 2009. Home garden: Consumption of symbolic value and construction of social distinction. Thesis of Master Degree of Arts program in Sociology, Faculty of Sociology and Anthropology. Thammasart university. Bangkok. (in Thai)

Muchjajib, U. 1994. Kan Jud Suan. 1st ed. Bangkok: Praepittaya Publisher. 227p. (in Thai)

Petyim, S.T. and T. Siritetchadarak. 2006. Ruam Suan Suay. 1st ed. Bangkok: baanlaesuan. 172p. (in Thai)

Urban, T. 2014. A history of vertical gardens from simple vines to hydroponic systems.(Online).<http://land8.com/profiles/blogs/vertical-gardens-through-the-ages>. 15 October 2014.

Vichiennoi, N. 2013. The qualification of Engineers and architects who migrate to work in ASEAN. (Online).www.thai-aec.com/840#ixzz3OgDE03X7. 15 October 2014. (in Thai)